

Španělské divadlo zlatého věku 1

- Siglo de oro
- 711 – 1492 pod Maury - vzdělanost
- Maurský a katolický vliv na dobové drama
- Španělsko koloniální velmocí – doba expanze, energie a sebedůvěry

Náboženské drama

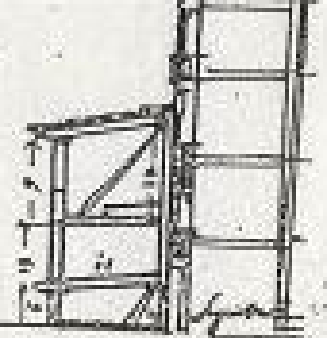
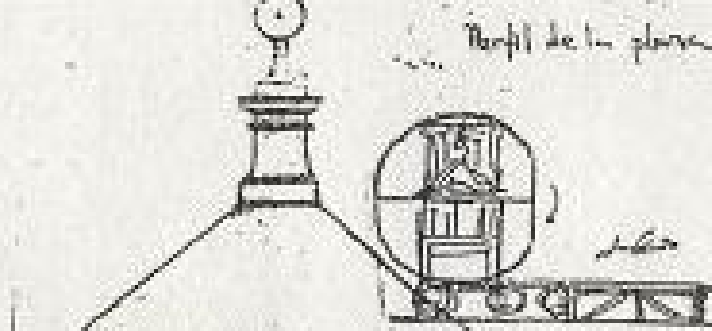
- Středověké drama podobné zbytku Evropy
- Vliv církve intenzivnější
- Svátek Božího těla
- Drama náboženské, ale organizují radnice a hrají profesionálové

Autos sacramentales

- Propojuje motivy moralit a cyklických her
- Vychází z biblických i čistě světských námětů
- 2 – 4 ročně
- 1647 – 1681 píše pouze Calderón
- Někdy nová, někdy stará

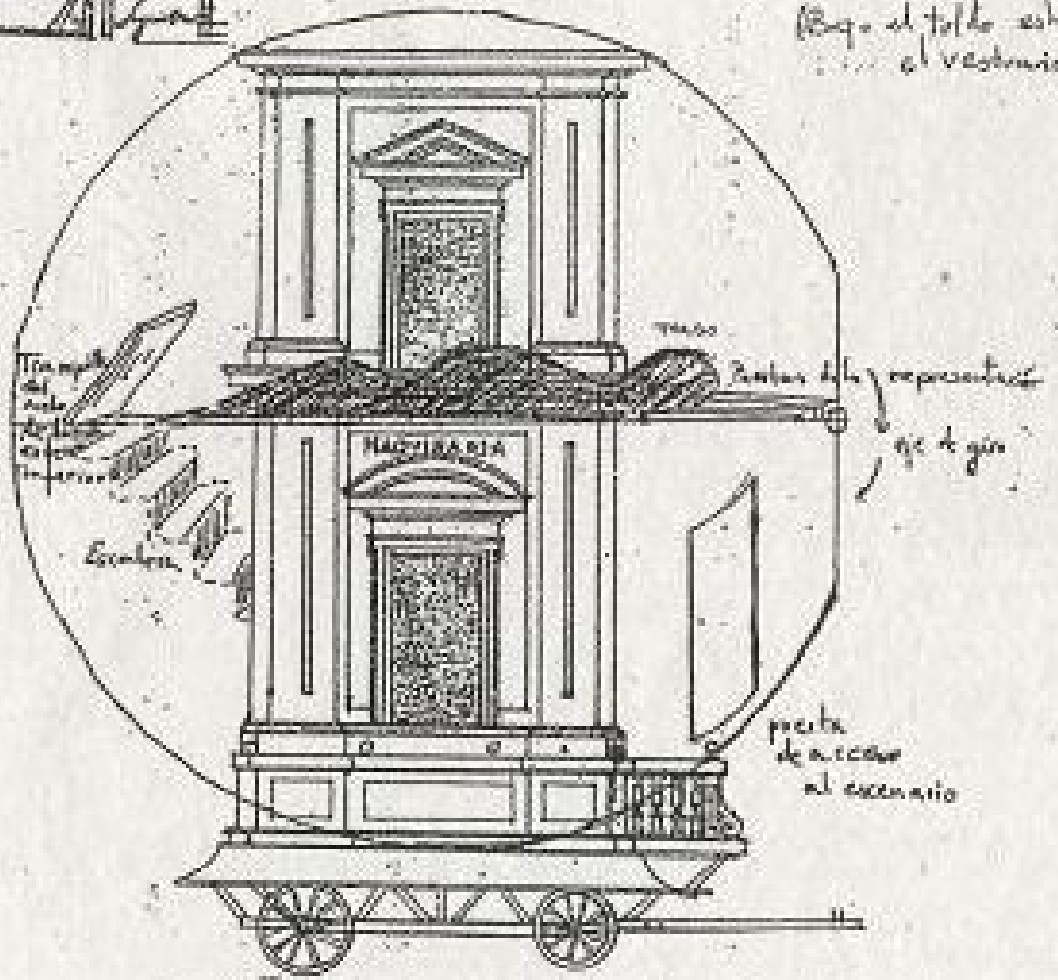
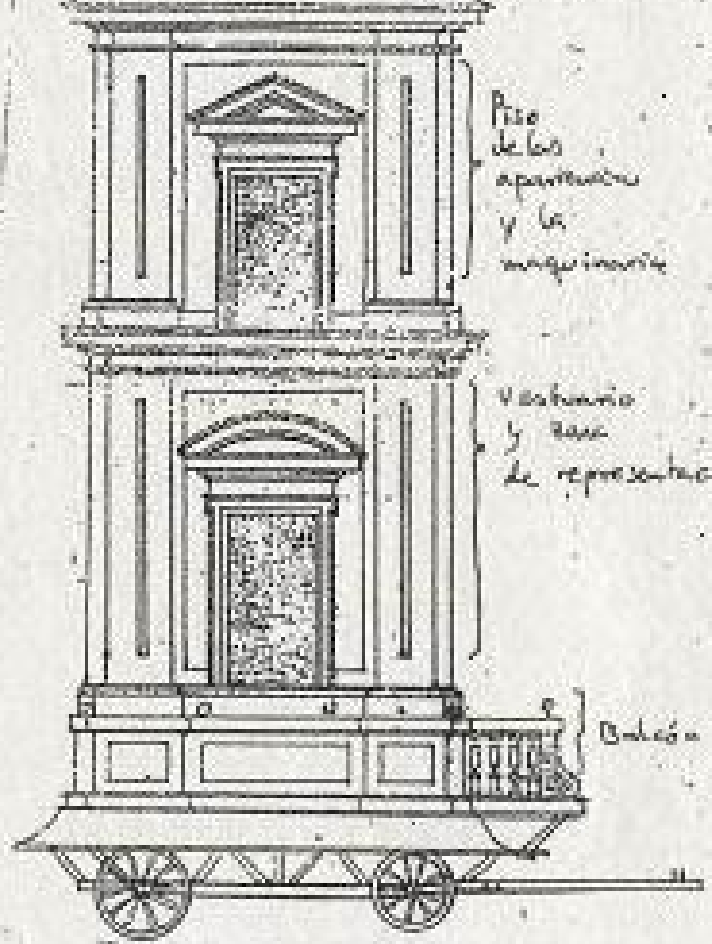
Carros

- Patrové vozy z dřeva a plátna
- Cca 5x11 m
- Slouží jako vstupy na jeviště a šatny pro herce
- Připojovány k pojízdnému jevišti – postupně nahrazeno pevným

Reconstrucción de carros
"sacros" para autosacramental

(Bajo el toldo está
el vestuario)

Carro modelo para la representación de los autos sacramentales
de Madrid 1696

Carro modelo para la representación del auto-sacramental
El Gran Teatro del Mundo de Caldarín de la Barca

Carro

Carro

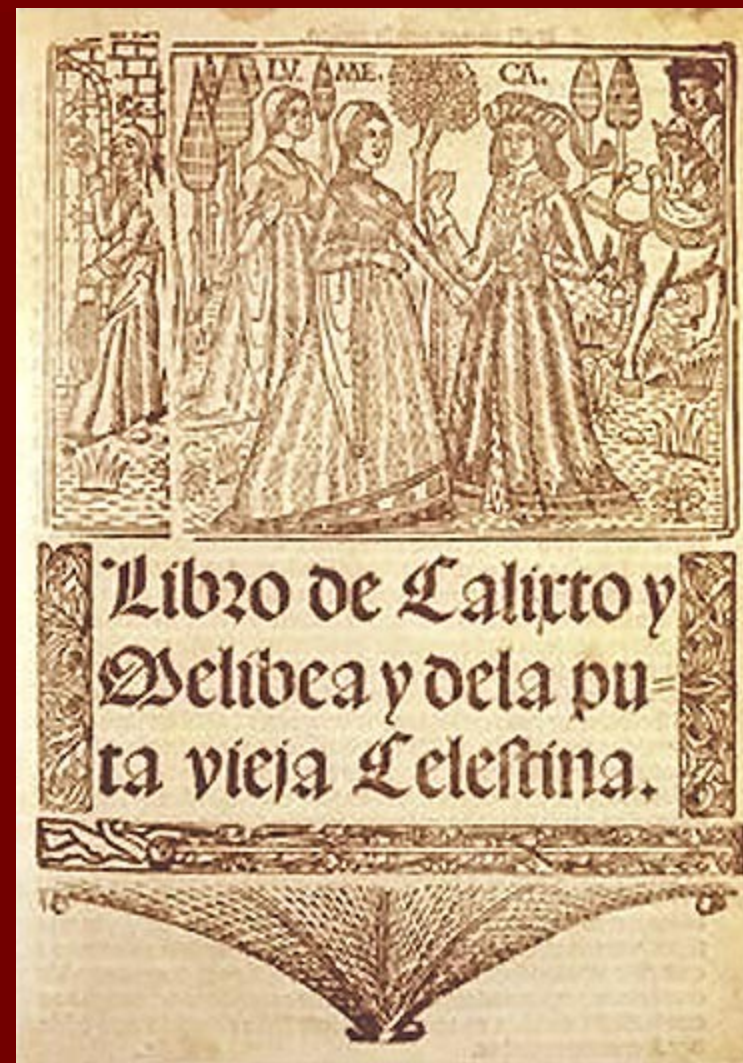
Světské drama

- 1) předchůdci Lope de Vega
- 2) Lope de Vega a současníci
- 3) Calderón a současníci

Přelom 15. a 16. století – vznik zájmu o antické drama.

Fernando de Rojas – Celestina (1499)

- Zakladatelské dílo španělského dramatu
- Znamé též jako *Komedie o Kalistovi a Melibeji*
- Zřejmě určeno spíše k předčítání (rétorika, nebývalý rozsah)

Celestina 2

- Mladý šlechtic Kalisto je odmítnout krásnou Melibeou, požádá o pomoc kuplířku a čarodějnici Celestinu – tragické následky
- Temný obraz zkaženého světa, ovládaného vášní a sobectvím
- Rady a úvahy Celestiny – protřelý cynismus

- **Juan del Encina** – zakladatel španělského dramatu, vymanil jej z područí liturgie
- Přejechod od náboženského dramatu ke světskému
- **Bartolomé de Torres Naharro** – typický renesanční autor, vydal v Itálii své souborné dílo
- Vynalezl postavu *graciosa* – komického sluhy
- **Gil Vicente** – dvorní dramatik portugalského dvora
- Trilogie moralit *Hry o lodích*

Lope de Rueda (1510 -1565)

- První známý profesionální herec a principál
- Dohlížel na slavnosti Božího těla
- Rozvinul umění dramatického dialogu
- Nejvíce znám svými *pasos* – krátké frašky
- *Olivy*
- Za něj ještě neexistuje stálé divadlo

Miguel de Cervantes (1547 – 1616)

- Řadový voják, neúspěšný výběrčí daní, vězeň – společenský outsider
- Samozřejmě Don Quijote! – klíčové dílo evropské literatury – což Cervantes netušil (*Cesta na Parnas*)

Cervantes 2

- Píše ale i tragédie (*Numancia*), náboženská dramata (*Šťastný darebák*) a komedie (*Lišák Pedro*)
- Jeho vynálezem jsou zejména *entreméses* – *Mezihry* (*Sklep v Salamance*)

Typologie dramát

- *Comedia* – univerzální označení
- *Comedias de capa y espada* – komedie pláště a dýky
- *Comedias de santos* – hry o světcích
- *Comedias de costumbres* – komedie mravů
- *Loa* – „kompliment“ vlichocující se publiku

Tirso de Molina (1584 – 1648)

- Kněz píšící pod pseudonymem
- Intriková a převleková komedie *Don Gil v zelených kalhotách*

Tirso de Molina 2

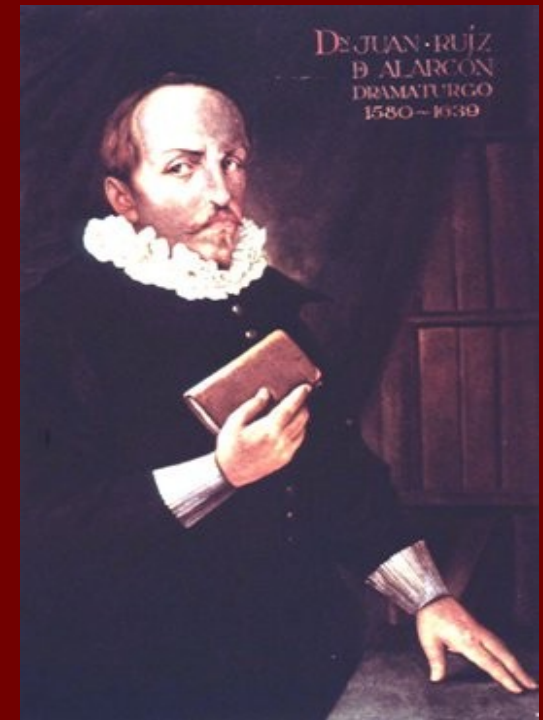
- *Sevillský svůdce a kamenný host* - první dramatické zpracování příběhu Dona Juana
- *Zatracený pro malověrnost* – náboženské drama, poustevník x lupič

- **Guillén de Castro** – žák Lope de Vegy, píše zejména *comedie o manželských neshodách*
- *Cidovo mládí* – předloha pro Corneillova *Cida*

- **Juan Ruiz de Alarcón** – doceněný až pozdějšími generacemi, jemná psychologie
- Spory s publikem
- *Podezřelá pravda* – příběh chorobného lháře, který si musí vzít dívku, kterou nemiluje – rovněž předloha pro Corneilla

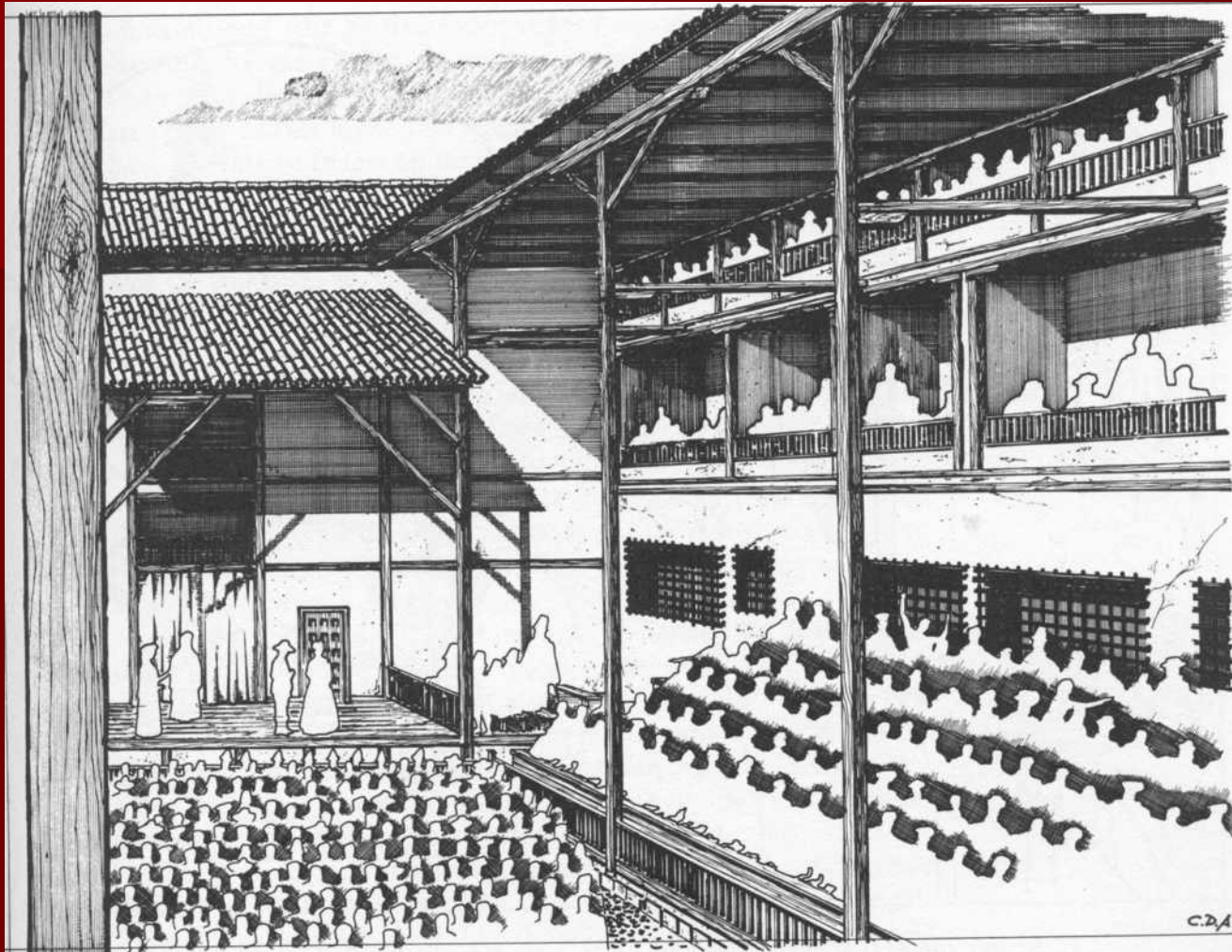

Corrales

- Po roce 1570 výstavba stálých divadel
- Hlavním centrem Madrid
- Divadla patří nejprve dobročinným spolkům (divadlo vydělává na charitu), pak soukromníkům, pak měšťanům
- *Corrales* – veřejná divadla – vzniklá přestavbou dvorů
- Problémy ze sousedství divadla s obytnými domy

CORRAL DE COMEDIAS

D. Artist's impression of the interior of the Corral del Príncipe: the view from Herrera's balcony. [Carlos Dorremochea.]

- Podoba s alžbětinským divadlem
- *Patio* – střed dvora, místa k stání
- *Gradas* – lavice po stranách
- *Aposentos* – lóže (často okno domu)
- *Cazuela* – galerie pro ženy – nesmí sedět s muži

- Divadelní sezóna – od září do půstu, od Velikonoc do července
- Představení odpoledne – musí skončit do západu slunce
- Struktura představení: hudba, zpěv a tanec – *loa* – tanec – *comedia s entremeses* - tanec

Publikum

- Hlučné a neukázněné, dožadující se vzruchu, děje, lyriky, patosu a akce
- *Mosqueteros* – nejobávanější publikum
- Píšťalky, řehtačky, házení předmětů po hercích
- Volání „*Victor!*“
- Autoři většinou prosí o přízeň publika – Ruiz de Alarcón naopak

Herecké společnosti

- Existuje jich mnoho druhů – od jednočlenných po dvacetičlenné , podle toho i množství repertoáru
- Neustálé cestování
- Kupují si hry od autorů – pouze jednou, není copyright
- Roční plat herce 6000 realů – autor za hru 500 realů
- *Autos* – výhodná „státní“ zakázka

Herci a herectví

- Herectví stále bezbožné povolání, avšak ve Španělsku lépe než jinde (i finančně)
- Časově náročné – ráno studium, dopoledne zkouška, odpoledne představení, na přání dvora často i večer
- Dlouhé spory o povolení účasti žen
- Důležitou roli hrají tance (i značně vyzývavé – stálé stížnosti)

Kostýmy

- Pořizují si herci sami – součást osobní výbavy, potřebné pro přijetí do společnosti
- Až na výjimky (historické postavy, Maurové) se vystačí se současným oděvem
- Kostýmy pro *autos* – zvlášť nákladné – platí město

Jeviště a výprava

- Rovněž podobné alžbětincům
- Zastřešené jeviště s pevným pozadím
- Okna – balkóny, věže, hrady
- Občasné užití závěsů, mansionů či scénických prvků – spíše však náznakovost a slovní dekorace
- Propadla a létací stroje